

Na osnovu člana 102. Zakona o sportu i statuta Saveza Organizacija Podvodnih Aktivnosti Srbije, Upravni odbor SOPAS-a, na sednici održanoj 27.02.2013 godine usvojio je:

PRAVILNIK O MEDICINSKOJ ZAŠTITI SPORTISTA U SAVEZU PODVODNIH AKTIVNOSTI SRBIJE

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Pravilnikom o medicinskoj zaštiti sportista u Savezu organizacija podvodnih aktivnosti Srbije (u daljem tekstu: Pravilnik) uređuje se briga za očuvanje i unapređenje zdravlja sportista, uređuju se opšti i posebni interesi u zdravstvenoj zaštiti sportista, nadzor nad sprovođenjem zdravstvene zaštite sportista, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i sprovođenje zdravstvene zaštite sportista - kako na takmičenjima tako i za vreme trenajnog procesa.

Član 2.

Zdravstvena zaštita, u smislu ovog Pravilnika, jeste organizovana i sveobuhvatna delatnost SOPAS sa osnovnim ciljem da se ostvari najviši mogući nivo očuvanja i unapređenja zdravlja sportista.

Član 3.

Pravilnikom se regulišu sledeća oblasti od posebnog interesa iz područja brige o zdravlju sportista:

- medicinska zaštita sportista;
- medicinska zaštita polaznika obuke
- periodični sistematski pregledi sportista
- posebni sistematski pregledi sportista
- uloga lekara u nacionalnim selekcijama i klubovima
- medicinska zaštita sportista na takmičenjima
- zaštita sportista od dopinga;
- zaštita sportista od zloupotrebe suplemenata u ishrani.

Član 4.

Mlađi sportisti uzrasta od 7 do 18 godina oba pola, stariji ronionci i instruktori ronjenjapredstavljaju kategorije sportista od posebnog interesa u unapređenju i očuvanju zdravlja sportista.

MEDICINSKA ZAŠTITA SPORTISTA

Član 5.

Klubovi i registrovani sportisti u Savezu organizacija podvodnih aktivnosti Srbije (u daljem tekstu – SOPAS) su obavezni ispuniti zakonsku obavezu koje se odnosi na periodični preventivni pregled lekara koji se obavlja na svakih 12 meseci.

Bez potvrde o obavljenom lekarskom pregledu, i ocene lekara o sposobnosti sportiste, sportisti ne mogu nastupiti na ni jednom takmičenju u organizaciji ili neke njegove članice, niti učestvovati u trenažnom programu u organizaciji SOPAS ili neke njegove članice.

Protiv sportiste, trenera i kluba koji prekrše ovu zakonsku odredbu podnosi se prijava Disciplinskoj komisiji SOPAS.

Član 6.

Na osnovu Takmičarskog pravilnika SOPAS dozvoljen je nastup sportistima mlađim sportistima u starijem uzrastu. U cilju zaštite mladih sportista, svi oni za nastup u starijem uzrastu moraju imati izveštaj o posebnom lekarskom pregledu koji se sastoji od procene kojom se procenjuje njihovo zdravstveno stanje, kao i specijalističkih pregleda od značaja za podvodni sport. Lekar donosi ocenu o sposobnosti sportiste i odobrava

nastup mlađim sportistima u starijem uzrastu. Uz ovu potvrdu lekara neophoda je i pismena saglasnost roditelja da ovi sportisti mogu nastupiti u starijem uzrastu.

Ispunjenost ovih uslova na takmičenju proverava delegat takmičenja i sportisti koji ne ispune ove uslove ne mogu nastupiti u starijem uzrastu iako imaju validan izveštaj lekara o sprovedenom periodičnom sistematskom pregledu.

Ova odredba je uvedena u cilju zaštite mladih sportista od neprimerenog opterećenja i smanjenja rizika od povređivanja mladih sportista.

Član 7.

U cilju praćenja razvoja vrhunskih i perpektivnih sportista sprovode se testiranja i specijalistički pregledi i u ordinacijama registrovanim prema zakonu o Zdravstvenoj zaštiti.

Stipendisti Ministarstva omladine i sporta kao obavezni su da se dva puta godišnje podvrgnu testiranju i specijalističkom lekariskom pregled u Republičkom zavodu za sport i medicinu sporta.

Sportisti koji ne ispune ovu obavezu ne mogu biti korisnici nacionalne stipendije koja dobijaju od Ministarstva omladine i sporta.

Član 8.

Obim, sadržaj i vrstu pregleda koji se odnosi na preventivni specijalistički sportsko medicinski pregled sportista, regulise se posebnim pravilnikom koji zajednički donose Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo omladine i sporta.

Član 9.

U cilju unapređenja zdravstvene zaštite sportista Izvršni odbor SOPAS imenuje Zdravstvenu komisiju. Zdravstvena komisija se sastoji od 3 člana u kojoj se nalaze stručnjaci iz oblasti podvodne, hiperbarične, sportske, interne medicine i ostalih grana medicine.

Osnovni zadatak i uloga Zdravstvene komisije je da vodi generalnu politiku zdravstvene zaštite i da preko specijalizovanih institucija provodi kratkoročne i dugoročne planove zdravstvene zaštite sportista, vezano za korišćenje suplemenata, sanaciju povreda sportista, edukaciju sportista vezano za doping sredstva, korišćenje suplementacije.

Najmanje jednom u dve godine na trenerskom seminaru vrši edukaciju trenera po aktualnim pitanjima vezanih za zdravstvenu zaštitu sportista.

Posebni zadatak Zdravstvene komisije je da aktivno radi po pitanju izrade odgovarajućih normativa.

Član 10.

Izvršni odbor SOPAS imenuje lekara reprezentacije čija je osnovna uloga da neposredno radi sa sportistima i trenerima na očuvanju i unapređenju zdravlja sportista.

Lekar reprezentativne selekcije u radu na poverenim zadacima, saraduje sa Zdravstvenom komisijom i licem određenim za nadzor nad sprovođenjem mera za prevenciju i borbu protiv dopinga.

Posebna uloga lekara je u sprečavanju nastanka povreda sportista. U slučaju nastanka povreda lekar reprezentacije vodi neposrednu brigu o saniranju povrede i provodi sve neophodne aktivnosti da se sportista u optimalnom roku vrati trenažnom procesu i uključi u takmičenja.

Lekar reprezentacije vodi brigu o pravilnoj sportskoj ishrani i u saradnji sa nutricionistom pravi optimalan individualni program ishrane i suplementacije za sve reprezentativce koji se nalaze u takmičarskom programu. Lice zaduzeno za nadzor nad sprovođenjem mera za prevenciju i borbu protiv dopinga mora da bude upoznato sa programom ishrane i suplementacije

Lekar reprezentativne selekcije je dužan da u svom radu naročitu pažnju posveti zdravstvenom vaspitanju u pogledu prevencije i borbe protiv dopinga.

Član 11.

Klubovi članovi SOPAS imaju obavezu da u cilju zaštite svojih sportista angažuju klupskog lekara koji će imati obavezu da se brine o zdravlju njihovih sportista na način i u obimu kako to odluči izvršni organ kluba.

Član 12.

Na svim domaćim takmičenjima koje organizuje SOPAS i klubovi koji su članovi SOPAS obavezno je prisustvo lekara, bez čijeg prisustva se ne može održati takmičenje.

Zadatak lekara je da u slučaju povrede ili bolesti ukaže hitnu i neodložnu medicinsku pomoć takmičarima, da u najboljem interesu takmičara oceni njegovu sposobnost da nastavi takmičenje, te učestvuje u donošenju odluke o nastavku ili prekidu takmičenja iz medicinskih razloga.

U slučaju da nema uslova da se takmičar odmah i na mestu definitivno medicinski zbrine, lekar na takmičenju angažuje tim Službe hitne medicinske pomoći koji će preuzeti brigu o nastavku lečenja povređenog ili bolesnog takmičara.

Član 13.

Na međunarodnim takmičenjima organizator je dužan da angažuje dovoljan broj medicinskih radnika (lekara i medicinskih sestara), a u skladu sa međunarodnim pravilima.

ZAŠTITA SPORTISTA OD DOPINGA

Član 14.

SOPAS donosi Pravilnik o merama za prevenciju i sprečavanje dopinga i Program antidoping delovanja, kojim se bliže uređuje rad SOPAS u oblasti zaštite sportista od dopinga.

Svi subjekti u SOPAS (savezi, klubovi, treneri, sportisti, nacionalni i klupski lekari i dr.) dužni su da u aktivno učestvuju u radu na prevenciji i borbi protiv dopinga, i implementaciji Pravilnika o merama za prevenciju i borbu protiv dopinga te Programa antidoping delovanja.

ZAŠTITA SPORTISTA OD ZLOUPOTREBE SUPLEMENATA

Član 15.

Zdravstvena komisija i lekar reprezentacije prave godišnji program rada u kojem se između ostalog nalazi:

- nadzor individualnog uzimanja suplemenata od strane reprezentativaca i perspektivnih mladih sportista, i
- organizovan zdravstveno-vaspitni rad u cilju podizanja nivoa znanja i svesti sportista i trenera, a posebno kadeta i juniora uzrasta 16 do 20 godina, o benefitima adekvatne suplementacije ishrani, i štetnostima koje proističu iz zloupotrebe suplementacije ishrani. U cilju edukacije sportista, a posebno kadeta i juniora uzrasta 16 do 20 godina, obavezno je održavanje predavanja od strane stručnjaka iz domena suplementacije sa akcentom na ukazivanje štetnosti od neprimerenog i velikog broja uzimanja suplemenata.

MEDICINSKA ZASTITA POLAZNIKA OBUKE

Član 16.

Pocetna obuka

Bez izveštaja lekarskom pregledu, i ocene lekara o sposobnosti za bavljenje sportskim ronjenjem koje podrazumeva boravak na povišenom pritisku kao i disanje vazduha pod povišenim pritiskom, nije moguće realizovati početnu obuku i izdati adekvatan sertifikat. Obzirom na specifičnosti ovog vida ronjenja, Medicinska komisija SOPAS-a, daje smernice klubovima, instruktorima i pojedincima o vrsti i načinu pregleda polaznika obuke za Sportskog (rekreativnog) ronioca a sva pravila i preporuke u ovom smislu definisana su **Uslovima i Standardima za Obuku Ronilaca – UZOR, poglavlje 2.5, od stavova 2.5.1 do 2.5.7.**

Nastavak obuke

Medicinska komisija SOPAS-a daje smernice za nepohodnost ponovljenog obavljanja lekarskih pregleda u smislu vremenske dinamike njihove važnosti.

Izbegavanje upucivanja polaznika obuke na lekarski pregled smatra se prekršajem koji će biti adekvatno sankcionisan od strane Disciplinske komisije SOPAS-a.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 17.

Izmene i dopune Pravilnika donosi Upravni odbor SOPAS, a na predlog Zdravstvene komisije SOPAS ili lekara reprezentativnih selekcija.

Član 18.

Jedini organ merodavan za tumačenje ovog pravilnika je Upravni odbor SOPAS.

Član 18.

Pravilnik se objavljuje na zvaničnom web sajtu SOPAS i stupa na snagu 8. (osmog) dana od dana objavljivanja na zvaničnom veb sajtu SOPAS.

